

วิกฤตฝุ่นละออง “PM 2.5” สิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงอากาศที่บริสุทธิ์

สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองในอากาศขนาดเล็ก ๒.๕ ไมครอน หรือ ฝุ่น PM 2.5 ที่เกิดขึ้นในหลายจังหวัด โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งปรากฏขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ได้นำมาสู่ความกังวลต่อผลกระทบต่อสุขภาพของผู้นคนในสังคมในวงกว้าง โดยเฉพาะเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่ร่างกายไม่แข็งแรงหลายรายต้องประสบกับอาการป่วยของโรคทางเดินหายใจ เนื่องจากฝุ่นละออง PM 2.5 ประกอบไปด้วยสารพิษที่ล้วนแต่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ทั้งยังมีขนาดเล็กเพียง ๑ ใน ๒๕ ของเส้นผม ซึ่งจนมูกของมนุษย์ไม่สามารถกรองได้ ทำให้ฝุ่นละอองชนิดนี้สามารถแพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ กระแสเลือด และแทรกซึมสู่กระบวนการทำงานในอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย โดยที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดให้ฝุ่น PM 2.5 จัดอยู่ในกลุ่มที่ ๑ ของสารก่อมะเร็ง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ และยังระบุว่าฝุ่น PM 2.5 เป็นสาเหตุให้ ๑ ใน ๘ ของประชากรโลกเสียชีวิตก่อนวัยอันควรด้วย

อย่างไรก็ดี ยังมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่ไม่สนใจป้องกันตัวเองจากฝุ่นละอองดังกล่าว หลายคนเดินตามท้องถนนในวันที่ค่าฝุ่นละอองสูงเหมือนหมอกจางโดยไม่ใส่หน้ากากอนามัย หลายคนอาจคิดว่าปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องที่น่ากังวล เพราะไม่เห็นผลกระทบรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อร่างกายได้ในทันที โดยไม่ได้คาดคิดว่าปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นนั้น เป็นวิกฤตการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อ “สิทธิในสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี” อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่ง

ที่มนุษย์ทุกคนพึงมี ดังที่ปญญานาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒๕ (๑) ระบุไว้ตอนหนึ่งว่า “ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตนและครอบครัว...” หรือ ดังที่ศาสตราจารย์ ดร. ปวย อึ้งภากรณ์ ได้เขียนข้อเขียนเรื่อง “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” ซึ่งกล่าวถึงสิทธิที่ตัวท่านในฐานะมนุษย์พึงมีตั้งแต่เกิดจนตายไว้ตอนหนึ่งว่า “ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ”

มุมมอง

ตั้งแต่ช่วงเทศกาลปีใหม่เรื่อยมาตลอดเดือนมกราคม ผู้คนในหลายจังหวัด โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่างเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง “PM 2.5” เกินค่ามาตรฐาน นำมาซึ่งความกังวลและผลกระทบต่อสุขภาพในวงกว้าง มุมมองสิทธิฉบับเดือนมกราคมนี้ขอร่วมเกาะติดสถานการณ์ดังกล่าว โดยขอนำเสนอมุมมองวิกฤตฝุ่นละออง “PM 2.5” ที่มีความเกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนในการเข้าถึงอากาศที่บริสุทธิ์

ต่อด้วยการเก็บตกสาระจากกิจกรรมรวมญาติชาติพันธุ์ชาวเลครั้งที่ ๙ “เหลียวหลังแลหน้า ๙ ปี มิติ ครม. ชาวเล” ผ่านบทความ “สิทธิมนุษยชนของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล” ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาที่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลยังต้องเผชิญ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับทุกคนในสังคม ปิดท้ายด้วยสารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปี ๒๕๖๒ และข่าวสารความเคลื่อนไหวที่น่ายินดีในระดับสากลเมื่อไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีใน “สนธิสัญญามาร์ราเคช” เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีลิขสิทธิ์สำหรับคนตาบอด และคนพิการทางการมองเห็น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของคนพิการได้มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทรดี
นางประภาศิริรัตน์ ตันธีรวงศ์
นางอังคณา นีละไพจิตร
นางเตือนใจ ดีเทศน์
นายชาติชาย สุทธิกลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายไพพล จริตจิต

รองเลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สมนึก
นางสาวรศกัญญา กอบศิริกาญจน์

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

รัฐในฐานะผู้ปกครองของสังคมจึงมีหน้าที่ต้องอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในปกครองได้มีอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ เพื่อให้มีสุขภาพกายที่ดี ดังที่กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ข้อ ๑๒ (๑) และ (๒) ระบุว่า “รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการโดยรัฐภาคีแห่งกติกา เพื่อบรรลุในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม”

แม้ปัญหาฝุ่นละอองในประเทศไทย จะไม่ใช่ปัญหาที่เพิ่งเคยเกิดขึ้น และไม่ใช่ครั้งแรกที่ระดับฝุ่นละอองสร้างความกังวลให้กับคนเมือง แต่ปัญหาฝุ่นละอองที่มาเร็วและอยู่นานกว่าปีอื่น ๆ ทำให้สังคมตื่นตัวและเกิดความกังวลใจ จึงดูเหมือนว่าประเทศไทยเพิ่งเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาฝุ่นละอองอย่างจริงจังในครั้งนี้ โดยรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นการเร่งด่วนในหลายมาตรการ เช่น การทำฝนเทียมเพื่อชะล้างฝุ่นละอองในอากาศ การฉีดพ่นน้ำล้างถนน หรือ การตรวจจับควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ รถบรรทุก และรถรับจ้างสาธารณะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การแก้ปัญหาฝุ่นละอองดังกล่าวตามมาตรการเร่งด่วนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมว่าเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ทำให้ระดับความรุนแรงของฝุ่นละอองบางแหล่งได้เล็กน้อยในบางจุดเท่านั้น แต่ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและยังไม่นำไปสู่การป้องกันปัญหาฝุ่น PM 2.5 ที่ต้นเหตุ ซึ่งมีที่มาสำคัญจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงดีเซลในการคมนาคมขนส่ง การเผาไหม้ในภาคเกษตร เช่น การเผาในที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อป้อนเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิตอาหารของบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรขนาดใหญ่ และการเผาไหม้ในอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งโรงไฟฟ้า

นอกจากนี้องค์การด้านสิ่งแวดล้อมยังวิจารณ์ถึงการตั้งมาตรฐานฝุ่นละออง PM 2.5 โดยกรมควบคุมมลพิษของไทยว่าเป็นการตั้งเพดานมาตรฐานที่สูงกว่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้มาก (กรมควบคุมมลพิษกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองไว้เฉลี่ยหนึ่งปีที่ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงที่ ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขณะที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้โดยเฉลี่ยหนึ่งปีที่ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงที่ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)

เมื่อมองไปยังประเทศต่าง ๆ ที่เผชิญปัญหาฝุ่น PM 2.5 เช่นเดียวกับไทย และหลายประเทศเคยเผชิญกับปัญหาในระดับที่รุนแรงกว่า ต่างมีมาตรการแก้ไขและป้องกันปัญหาฝุ่นละอองที่ต้นเหตุและดำเนินการในระยะยาว เช่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) จัดให้บริการขนส่งมวลชนฟรีในช่วงเวลาเร่งด่วนเพื่อช่วยลดปริมาณการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล สั่งปิดโรงไฟฟ้าถ่านหินเป็นการชั่วคราวในฤดูใบไม้ผลิ และให้ปิดโรงไฟฟ้าถ่านหินเป็นการถาวรในปีหน้า **ประเทศอินเดีย**

ห้ามแท็กซี่เครื่องยนต์ดีเซลวิ่งบริการ ประเทศจีนสั่งปิดโรงไฟฟ้าถ่านหินแห่งสุดท้ายและระงับโครงการก่อสร้างในช่วงหน้าหนาว

ประเทศเนเธอร์แลนด์ ห้ามขายเครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้น้ำมัน **ประเทศฝรั่งเศส** ให้เลิกใช้รถยนต์ดีเซลในกรุงปารีสภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ และสนับสนุนให้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ **ประเทศเดนมาร์ก** รมช.ให้ประชาชนใช้จักรยาน ขณะที่ **รัฐบาลอังกฤษ** เพิ่งประกาศยุทธศาสตร์อากาศสะอาดเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๒ โดยตั้งเป้าหมายว่าจะเป็แกนนำโลกในการควบคุมฝุ่น PM 2.5 ให้มีค่ามาตรฐานต่ำกว่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐

หากดูให้ดีแล้ว ปัญหาฝุ่นละอองในอากาศ ไม่ใช่ปัญหาไกลตัว แต่เป็นปัญหาใกล้ตัวที่ร้ายล้อมลมหายใจเข้าออกของผู้คนทุกขณะ ผลพวงจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมในการคมนาคมภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรอย่างประมาทและเพิกเฉยต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมของมนุษย์เป็นสาเหตุเชิงโครงสร้างที่ทั้งประชาชนและรัฐต้องร่วมมือกันแก้ไข

หากจะพลิกวิกฤตเป็นโอกาส วิกฤตการณ์ฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นครั้งนี้คงกลายเป็นบทเรียนสำคัญของคนไทยที่จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความรับผิดชอบ และเป็นบทเรียนสำคัญของรัฐที่จะต้องหันมาตระหนักถึงคำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งจะต้องมีเป็นเพียงคำพูดที่สวยหรูอีกต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าถึงอากาศที่บริสุทธิ์ต่อไปได้ **ชั่วลูกชั่วหลาน...**

อ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. ภัยความรู้เรื่องฝุ่นละออง. สืบค้นจาก http://www.pcd.go.th/info_serv/air_dust.htm

จินตนา ประทุมพันธ์. (๒๕๖๑, มกราคม ๒๖). PM 2.5 ฝุ่นละอองขนาดเล็กในอากาศ กับวิกฤตสุขภาพที่คนไทยจะต้องแล. The Standard. สืบค้นจาก <https://thestandard.co/pm-2-5-environmental-nano-pollutants/>

ทศพล ชัยสัมพันธ์. (๒๕๖๒, มกราคม ๒๓). ฝุ่น : แพทย์และนักสิ่งแวดล้อมวิตกไทยไม่ปรับเพดานวัด PM2.5 ตามมาตรฐานโลก. BBC Thai. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/46969830>

ลม เปลี่ยนทิศ. (๒๕๖๒, มกราคม ๓๑). นโยบายฝุ่นพิษใน กทม.. ไทยรัฐ. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/1483335>

ประเทศอื่น ๆ ลดฝุ่น PM 2.5 กันอย่างไร. (๒๕๖๒, มกราคม ๑๕). The Standard. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/thestandardth/photos/a.1725541161072102/2035325263427022/?type=3&theater>

ฝุ่น : เหตุใดสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก จึงพุ่งสูงขึ้นมาอีกครั้ง. (๒๕๖๑, ธันวาคม ๒๑). BBC Thai. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-46643980>

นายนกฯ แจงปัญหาฝุ่นรัฐบาลเร่งแก้ไข วอนอย่ามัวแต่จ้องจับผิดแต่ควรร่วมกันรับผิดชอบ. (๒๕๖๒, มกราคม ๑๖). Workpoint News. สืบค้นจาก <https://workpointnews.com/2019/01/16/นายกฯ-แจงปัญหาฝุ่นรัฐบาล/>

สิทธิมนุษยชนของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล

สรุปสาระจากกิจกรรมรณรงค์ชาติพันธุ์ชาวเลครั้งที่ ๙ “เหลียวหลังแลหน้า ๙ ปี มติ ครม.ชาวเล”

อภิสิทธิ์ พันธุ์ไว
นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ

เร็ว ๆ นี้ เครือข่ายชาติพันธุ์ชาวเล โดยการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์การภาครัฐ และภาคีเครือข่าย ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ชาติพันธุ์ชาวเลครั้งที่ ๙ “เหลียวหลังแลหน้า ๙ ปี มติ ครม.ชาวเล” ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง แผนนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเลขึ้น เมื่อวันที่ ๑-๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ อุทยานสิรินาถบ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอกะทู้ป่า จังหวัดพังงา โดยมี นายไสพล จังจิตร เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมงานดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมรณรงค์ชาติพันธุ์ชาวเล จัดต่อเนื่องกันมาเป็นปีที่ ๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนในการพัฒนาสิทธิต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล การแลกเปลี่ยนสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ และการติดตามการปฏิบัติตามมติ ครม. เรื่อง แผนนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิต โดยมีสาระที่น่าสนใจดังนี้

กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลในประเทศไทย

ชนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลนี้ อยู่อาศัยและทำมาหากินบริเวณเกาะและชายฝั่งทะเลอันดามันในพื้นที่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และสตูล มายาวนาน โดยมีจำนวนประชากรประมาณ ๑๓,๐๐๐ คน รวม ๔๓ ชุมชน และแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑) กลุ่มมอแกน เป็นกลุ่มชาวเลที่มีวิถีหากินกับทะเลมากกว่าบนฝั่ง ส่วนใหญ่สื่อสารกันเป็นภาษามอแกน และอาศัยอยู่ตามเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะเหลา เกาะสินไห เกาะช้าง เกาะพยามในจังหวัดระนอง หมู่เกาะสุรินทร์ ในจังหวัดพังงา และบ้านราไวย์ในจังหวัดภูเก็ต

๒) กลุ่มมอแกน เป็นกลุ่มที่อาศัยตั้งบ้านเรือนในชายฝั่งทะเล มีวิถีชีวิตผสมผสานกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ เช่น หมู่บ้านชาวเลชายฝั่งทะเลประมาณ ๑๐ หมู่บ้านในจังหวัดพังงาและจังหวัดภูเก็ต และชาวเลที่เกาะพระทองในจังหวัดพังงา

๓) กลุ่มอูรักลาโว้ย เป็นชาวเลที่มีภาษาเฉพาะแตกต่างจากมอแกน มอแกน และเป็นกลุ่มที่อาศัยตามเกาะต่าง ๆ ในจังหวัดสตูล จังหวัดภูเก็ตบางส่วน และจังหวัดกระบี่ เช่น เกาะลันตา เกาะพีพี

ปัญหาสำคัญที่กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลต้องเผชิญ

๑) ความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลจำนวนไม่ต่ำกว่า ๒๕ ชุมชน ไม่มีเอกสารสิทธิที่ดิน และในจำนวนนี้มี ๗ ชุมชน ที่มีความขัดแย้งกับเอกชน ถูกฟ้องขับไล่และต้องขึ้นศาลเพื่อต่อสู้คดี รวมกว่า ๒๒๑ ครั้งเรือน

๒) **สุสานและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เพื่อประกอบพิธีกรรม** อุรุกราน พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลส่วนใหญ่ อยู่บริเวณชายหาดริมทะเล บางพื้นที่ถูกรุกราน ถูกห้ามฝัง มีการออกเอกสารมิชอบทับที่สุสาน หรือถูกบุกรุกโดยกลุ่มทุน ซึ่งจากการสำรวจพบว่าพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล เหล่านี้กำลังประสบปัญหากว่า ๑๕ แห่ง ในจำนวนนี้ไม่นับรวม สุสานที่ถูกขุดรื้อทำลายเพื่อสร้างโรงแรมใหญ่ ๆ ตามเกาะต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว

๓) **ปัญหาพื้นที่ทำกินในทะเล** จากข้อมูลของ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระบุว่าแต่เดิมกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลหากินตามเกาะแก่งต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒๗ แห่ง แต่ปัจจุบันเหลือเพียง ๒ แห่ง โดยพื้นที่ทำมาหากิน หน้าชายหาด และพื้นที่จอดเรือกลับกลายเป็นสิทธิของกลุ่มทุน ในธุรกิจการท่องเที่ยว ขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลบางแห่ง ไม่สามารถทำการประมง ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมได้ เนื่องจาก ขัดกับกฎหมายของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยถูกเจ้าหน้าที่อุทยานจับกุมพร้อมยึดเรือและของกลาง มากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ต้องออกไปหากินไกลจากฝั่งมากขึ้น และต้องดำน้ำลึกถึง ๓๐ - ๕๐ เมตร ชาวเลหลายรายจึงประสบ กับภาวะ “โรคน้ำหนึบ” หรือการได้รับบาดเจ็บจากแรงดันใต้น้ำ ซึ่งเป็นภาวะที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายถึงขั้นพิการและ เสียชีวิตได้

๔) **ปัญหาการศึกษาและสาธารณสุข** กลุ่มชาติพันธุ์ ชาวเลส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำ ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ และ ไม่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

๕) **ปัญหาขาดความภาคภูมิใจในภาษาและ วัฒนธรรม** เนื่องจากความเจริญของเมืองและนโยบาย การพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทาง เศรษฐกิจ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล ส่วนใหญ่รับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต แบบคนเมือง โดยที่ภาษาถิ่น ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ดั้งเดิมของกลุ่มตน กำลังสูญหายไป

นายโสพล จริงจิตร เลขาธิการ กสม.

การแก้ไขปัญหาคู่ครองสิทธิชาติพันธุ์ชาวเล

การแก้ไขปัญหาคู่ครองสิทธิชาวเลนั้น มีความ พยายามในการผลักดัน “(ร่าง) พระราชบัญญัติเขตคุ้มครอง ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์” ซึ่งปัจจุบันคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อยู่ในระหว่างการยกร่าง โดยมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมให้ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อการอยู่อาศัยของชุมชน พื้นที่ทำมาหากินทั้งทางบกและ ทางทะเล รวมทั้งพื้นที่ทางจิตวิญญาณ เช่น สถานที่ประกอบ พิธีกรรม สุสาน ฯลฯ และหากพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ที่มีการ โต้แย้งเรื่องสิทธิในที่ดิน ควรจะมีการตรวจสอบ พิสูจน์และ คู่ครองสิทธิ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมชุมชน และเอกสารสิทธิ ไม่ควรจะเป็นหลักฐานเดียวที่ใช้ในการพิจารณาเรื่องสิทธิ ในที่ดินด้วย

โอกาสนี้ นายโสพล จริงจิตร เลขาธิการคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กล่าวถึงประเด็นการยกร่าง กฎหมายที่เอื้อต่อสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ว่า กฎหมายต่าง ๆ ที่ออกมาเพื่อคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ควรเป็นกฎหมาย กลางที่ใช้ได้กับกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ และได้ ชี้ให้เห็นว่า ประมวลกฎหมายที่ดินหรือพระราชบัญญัติอุทยาน ล้วนเกิดขึ้นหลังผู้คนท้องถิ่นดั้งเดิม แต่กฎหมายเหล่านี้ กลับเข้ามาลิดรอนสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลซึ่งตั้งรกราก อยู่ในพื้นที่มาแต่บรรพบุรุษ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะรับฟัง และนำปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลไปประมวลผล และเสนอแก้ไขกฎหมาย เพื่อส่งเสริมให้ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้ได้เข้าถึงสิทธิ ขั้นพื้นฐาน อันจะนำไปสู่การลดการเลือกปฏิบัติและสร้าง ความเท่าเทียมกันในสังคมให้เกิดขึ้น

สาร
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒
วันเสาร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒

“เด็กควรได้รับการดูแลจากทุกภาคส่วนของสังคมเพราะเรื่องของเด็กเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของสมาชิกทุกคนในสังคม สมดังที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๓ ได้ให้หลักประกันไว้ว่า “ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็กไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก”

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอยืนยันในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพอนามัย มีความปลอดภัย มีครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการศึกษาที่ดี มีภาวะโภชนาการ ที่เหมาะสม ได้รับการคุ้มครอง ได้แสดงออก และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นอันเหมาะสม

เป็นที่น่ายินดีว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. เพราะการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบกับมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาสมองในช่วงปฐมวัย เป็นการสร้างคุณภาพสมองที่ฝังลึก ก่อให้เกิดเป็นความสามารถ อุปนิสัย และบุคลิกภาพที่ติดตัวบุคคลไปตลอดชีวิต เช่น การอ่านนิทานให้เด็กเล็ก ๆ ฟัง จะช่วยพัฒนาสมองของเด็ก เพราะนิทานจะช่วยกระตุ้นจินตนาการและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม การเติบโตของเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ก็มีเรื่องที่ท้าทายแก่เด็ก เพราะเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการปรับตัวอย่างฉับพลัน และการเปลี่ยนโครงสร้างประชากรที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จำนวนเด็กมีน้อยลง ทำให้มีภาระในการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กในวันนี้จะเป็นวัยทำงานในอนาคตจะต้องเผชิญ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนของสังคมควรร่วมกันแก้ไข โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการแก้ไขด้วย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเสริมพลังศักยภาพให้แก่เด็กในการเผชิญความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลก

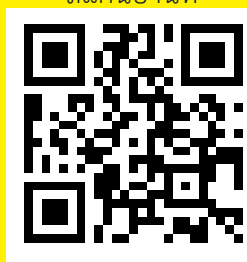
เนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ วันเสาร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอส่งกำลังใจมายังเด็ก ๆ ทุกคน ให้มีความมุ่งมั่น สร้างสรรค์ มีความสุข และเติบโตอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมต่อไป”

นายวัส ติงสมิตร
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ชวนอ่าน นิทานส่งเสริมสิทธิเด็กเรื่อง “มดจิ๋วสร้าง” (ฉบับออนไลน์)

เรื่องราวการผจญภัยของพี่น้องมดจิ๋วหลากสี สะท้อนการส่งเสริมสิทธิเด็ก โดยการปลูกฝังให้เด็ก ๆ รู้จักเคารพในตัวเองและยอมรับในความแตกต่างของกันและกัน เสริมการมองโลกอย่างมีจินตนาการ และชักชวนให้ผู้ใหญ่เปิดรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ๆ จากนิทานโดยไม่ด่วนสรุปและตัดสิน

กสม. ฉัตรสุดา ร่วมมูลนิธิเมาไม่ขับ จัดเวทีถกความปลอดภัย ในการโดยสารรถมอเตอร์ไซด์ของเด็ก

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒ นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมและกล่าวเปิดเวทีสาธารณะเรื่อง “ความปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยานยนต์: สิทธิลูกหลานไทยที่ต้องคุ้มครอง” จัดโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับมูลนิธิเมาไม่ขับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์การลดอุบัติเหตุบนท้องถนน มุ่งเน้นไปที่การคุ้มครองกลุ่มเด็กและเยาวชนให้สวมหมวกนิรภัยในการขับขี่และโดยสาร ในครั้งนี้ นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช เลขาธิการมูลนิธิเมาไม่ขับ อธิการกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ร่วมเป็นวิทยากรด้วย ณ ห้องประชุม ๗๐๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ประกายรัตน์ เป็นวิทยากร “หลักการและวิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความ และจริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย”

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี (ระดับต้น) เรื่อง “หลักการและวิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในการคุ้มครองสิทธิของคู่ความ และจริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย” จัดโดย กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้ การอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการกระบวน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันของคู่ความ ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว ปิ่นเกล้า

กสม. อังคณา รับมอบโปสเตอร์ให้กำลังใจจากผู้สนับสนุน ของแอมเนสตี้ ในฐานะนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิง

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมงานประกาศผลและพิธีมอบรางวัล “รางวัลสื่อมวลชนเพื่อสิทธิมนุษยชน” ประจำปี ๒๕๖๑ จัดโดย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย โดยนางอังคณาได้รับมอบโปสเตอร์ให้กำลังใจจากผู้สนับสนุนของแอมเนสตี้ ในฐานะนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิงที่รณรงค์เพื่อยุติการอุ้มหายในประเทศไทย ณ โรงแรมอวานี ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ

เลขาธิการ กสม. ร่วมประชุมเครือข่ายผู้บริหารระดับสูง ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

วันที่ ๒๗ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ นายโสพล จริงจิตร เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมเครือข่ายผู้บริหารระดับสูงของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก “Senior Executive Officer Network” ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions - APF) ในครั้งนี้ได้หารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศร่วมกับเลขาธิการสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศกาตาร์

ไทยเข้าร่วมเป็นภาคีใน “สนธิสัญญามาร์ราเคช” เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้คนตาบอดเข้าถึงงานลิขสิทธิ์ มีผลบังคับใช้ ๒๘ เมษายน นี้

การเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญามาร์ราเคชของไทย จะเป็นประโยชน์สำหรับคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการเห็นได้

โดยองค์กรที่ได้รับอนุญาตจะสามารถนำงานลิขสิทธิ์ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของประเทศไทย และสมาชิกสนธิสัญญามาร์ราเคชกว่า ๔๘ ประเทศ มาทำซ้ำ ตัดแปลง เช่น นำมาทำอักษรเบรลล์ หรือหนังสือเสียง และเผยแพร่ให้แก่คนพิการได้โดยไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ อันเป็นการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางสังคมในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์จากทั่วโลก อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไทยให้ได้รับความเสมอภาคในการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

อนึ่ง การยื่นภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญามาร์ราเคชในครั้งนี้ จะมีผลผูกพันประเทศไทยในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒ หรือ เมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือนนับแต่วันที่ยื่นภาคยานุวัติสาร โดยประเทศที่เข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาดังกล่าวแล้ว เช่น อินเดีย ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป เป็นต้น สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาฯ แล้ว ได้แก่ สิงคโปร์ และ ฟิลิปปินส์

วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ นางสาวชุติมา บุญประภัศร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยภายหลังการยื่นภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีใน “สนธิสัญญามาร์ราเคช” (Marrakesh Treaty) กับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization : WIPO) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการมองเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งจะมีผลให้ประเทศไทยเป็นสมาชิกลำดับที่ ๔๙ ต่อจากฟิลิปปินส์ ว่า ปัจจุบันคนพิการที่มีความบกพร่องทางการเห็นของไทย มีประมาณ ๒๐๔,๐๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคนพิการทั่วประเทศ และจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามอายุของประชากรสูงวัยที่เพิ่มขึ้น

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณ.พ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๖-๗ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและขอรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๒, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๓๕

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์